

EKONOMICKÁ EFEKTÍVNOSŤ DOPRAVNEJ SPOLOČNOSTI A SPÔSOBY JEJ MERANIA

Stanislav ĎURČO*, Nikola FAGLICOVÁ

Katedra letovej prípravy, Letecká fakulta, Technická univerzita v Košiciach, Rampová 7, 041 21 Košice

*Hlavný autor. E-mail: stanislav.durco@tuke.sk

Abstrakt: Článok sa zaoberá problematikou ekonomickej efektívnosti ilustrovanej na príklade spoločnosti DHL, ktorá je globálnou špedičnou spoločnosťou. Obsahom článku je charakteristika vybranej spoločnosti DHL a jej analýza podnikateľskej činnosti so zameraním na finančnú analýzu podniku a výpočet ekonomickej efektívnosti na vykonanie prepravy tovaru.

Na základe finančnej analýzy pomocou pomerových ukazovateľov z výročných správ sú vypočítané ukazovatele rentability, likvidity, aktivity a zadlženosti aplikované na podnik a jeho SWOT analýza na vyhodnotenie súčasného stavu.

Kľúčové slova: logistické technológie; SWOT analýza; doprava; preprava; nákladná doprava; kombinovaná doprava; spoločnosť DHL

1. ÚVOD

Efektívnosťou v ekonomickom zmysle rozumieme zhodnotenie podnikových vstupov prostredníctvom podnikových výstupov. Vstupy predstavujú základné podnikové výrobné faktory ako práca podnikového manažmentu, výkon práce, dlhodobý a krátkodobý majetok. Poskytované výrobky a služby teda predstavujú výstup. Efektívnosť vyjadríme pomerom hodnoty výstupov k vstupom. Takto dokážeme merať účinnosť každého výrobného faktora. V praxi je to účinnosť ľudskej práce či účinnosť materiálov a strojov. Problematika efektívnosti je dôležitým pohľadom na podnik či organizáciu. Tieto problémy súvisia s organizáciou podniku, riadením manažérov či vysokým nákladom.

Problematika ekonomickej efektívnosti je ilustrovaná na príklade spoločnosti DHL, ktorá je globálnou špedičnou spoločnosťou a vykonáva podnikateľskú činnosť vo viac ako 220 krajinách po celom svete. Poskytuje medzinárodné poštové, expresné, kuriérske, logistické a finančné služby, kde na svoju prepravu využíva kombinovanú dopravu. Spoločnosť DHL poskytuje riešenia pre takmer nekonečný počet logistických potrieb, ktoré zahŕňajú 4 divízie a to DHL Express, Divízia Post – eCommerce – Parcel, DHL Global Forwarding, Freight a DHL Supply Chain [4].

Existuje niekoľko spôsobov meranie ekonomickej efektívnosti podniku a vyhodnotenia ich ukazovateľov ako je napríklad finančná analýza a ekonomické normály.

2. FINANČNÁ ANALÝZA

Finančná analýza podniku je súbor nástrojov na interpretáciu účtovných výkazov z hľadiska finančnej situácie. Finančná analýza podniku je ponímaná ako metóda hodnotenia finančného hospodárenia podniku, pri ktorej sa získané údaje triedia, agregujú, pomerujú medzi sebou, kvantifikujú vzťahy medzi nimi, hľadajú kauzálne súvislosti medzi údajmi a určuje sa ich vývoj.

Finančné zdravie podniku závisí na jeho výkonnosti a finančnej pozícii. Vyjadruje mieru odolnosti financií podniku voči externým a iným prevádzkovým rizikám za danej finančnej situácie. Je syntézou rentability vlastného kapitálu, krátkodobej likvidity, solventnosti a stability.

Úlohou finančnej analýzy je zistiť, ktoré činitele s akou intenzitou sa podieľali na formovaní finančnej situácie podniku. Informácie o finančnej situácii podniku slúžia pre interných a externých používateľov.

Medzi najzákladnejšie členenie finančnej analýzy je považované:

- kvalitatívna tzv. fundamentálna analýza;
- kvantitatívna tzv. technická analýza.

Fundamentálna analýza sa zameriava na vyhodnotenie skôr kvalitatívnych údajov o podniku a základnou metódou tejto analýzy je odborný odhad založený na hlbokých empirických i teoretických znalostiach a skúsenostiach analytika.

Technická analýza predstavuje kvantitatívne spracovanie ekonomických dát, využívajúcich algoritmizované matematické metódy. Získané výsledky sú vyhodnocované ako kvantitatívne tak i kvalitatívne. (Sedláček)

Hlavné ciele finančnej analýzy sú:

- posúdenie vplyvu vonkajšieho a vnútorného prostredia podniku;
- analýza doterajšieho vývoja podniku;
- komparácia výsledkov analýzy v priestore;
- analýza vzťahov medzi ukazovateľmi;
- poskytnutie informácií na rozhodovanie do budúcnosti;
- analýza variant budúceho vývoja a výber najvhodnejšej varianty;
- interpretácia výsledkov vrátane návrhov vo finančnom plánovaní a riadení podniku.

Metódy finančnej analýzy sa delia podľa toho, ako analyzujú priamo položky účtovných výkazov, potom sa jedná o metódu absolútnu s využitím absolútnych ukazovateľov. Pokiaľ vychádza zo vzťahu dvoch rôznych položiek a ich číselných hodnôt, tak sa jedná o metódu relatívnu s využitím relatívnych ukazovateľov čiže rozdielových. Najvýznamnejšiu úlohu hrajú pomerové ukazovatele, ktoré sú podielom dvoch absolútnych ukazovateľov. [1].

Analýza pomerových ukazovateľov

Na rozdiel od rozdielových ukazovateľov, pomerová analýza dáva do „pomeru“ položky vzájomne medzi sebou. Postupy pomerovej analýzy sa zhrňujú do niekoľko skupín ukazovateľov. Aby podnik mohol dlhodobo existovať, musí byť nielen rentabilný, tj. prinášať úžitok vlastníkom, ale i likvidný a primerane zadlžený, len vtedy bude splnený predpoklad princípu „going concern“ teda pokračovanie firmy v podnikaní- Kislingerová 2005

Dôvod, ktorý viedol k širokému používaniu pomerových ukazovateľov je skutočnosť, že:

- umožňujú robiť analýzu časového vývoja finančnej situácie danej firmy (tzv. trendovou analýzu);
- sú vhodným nástrojom priestorovej analýzy, tj. porovnanie viac podobných firiem navzájom (komparatívna analýza);
- môžu byť používané ako vstupné údaje matematických modelov umožňujúcich popísať závislosť medzi javmi, klasifikovať stavy, hodnotiť riziká a predvídať budúci vývoj.

Podľa oblastí finančnej analýzy sa pomerové ukazovatele obvykle členia na ukazovatele:

- rentability
- aktivity
- zadlženosti
- likvidity
- tržnej hodnoty
- prevádzkové (výrobné)
- na báze cash flow

3. VÝPOČET EKONOMICKEJ EFEKTÍVNOSTI PRE SPOLOČNOSŤ DHL

Na výpočet ekonomickej efektívnosti bola vybraná metóda hodnotenia na základe finančnej analýzy, pretože najlepšie hodnotí výkonnosť hospodárenia podniku za časové obdobie. Na základe výročných správ a súvahy prostredníctvom pomerových ukazovateľov boli vypočítané ukazovatele rentability, likvidity, zadlženosti, aktivity a CASH FLOW za roky 2013-2017.

Ukazovatele rentability

Patria k najvyužívanejším ukazovateľom, pretože hodnotia efektívnosť činností podniku. Zmyslom ukazovateľov rentability je vyhodnotiť úspešnosť dosahovania cieľov podniku pri zohľadnení vložených prostriedkov.

Tabuľka 1 Vývoj rentability v rokoch 2013-2017

Ukazovatele rentability (€)	2013	2014	2015	2016	2017
Rentabilita vlastného kapitálu	1,829	1,799	1,419	2,296	2,33
Rentabilita vlastných zdrojov	0,22	0,227	0,152	0,245	0,221
Rentabilita cudzích zdrojov	0,087	0,079	0,067	0,103	0,11
Rentabilita celk. vloženého kapitálu (%)	7,2	7	5,4	8,2	8,6

Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Existujú štyri základné ukazovatele rentability:

- Rentabilita vlastného kapitálu - miera ziskovosti z vlastného kapitálu je ukazovateľom, v ktorom vlastníci (akcionári, spoločníci a ďalší investori) zisťujú, či ich kapitál prináša dostatočný výnos. Ukazovateľ RVK by mal byť vyšší ako úroky, ktoré by investor obdržal pri inej forme investovania (z obligácií, termínovaného vkladu, majetkových cenných papierov).

$RVK = \text{zisk po zdanení} / \text{základné imanie}$

- Rentabilita vlastných zdrojov - vyjadruje, koľko € zisku podnik dosiahol z 1€ vlastných zdrojov.

$RVZ = \text{zisk po zdanení} / \text{vlastné zdroje}$

- Rentabilita cudzích zdrojov - pri hodnotení celkového kapitálu hodnotíme bez ohľadu na to, či ide o vlastný alebo cudzí kapitál. Zisk očistený od úrokov lepšie vyjadruje výsledok z bežných transakcií, pretože nie je determinovaný, tým z akých zdrojov je majetok firmy financovaný.

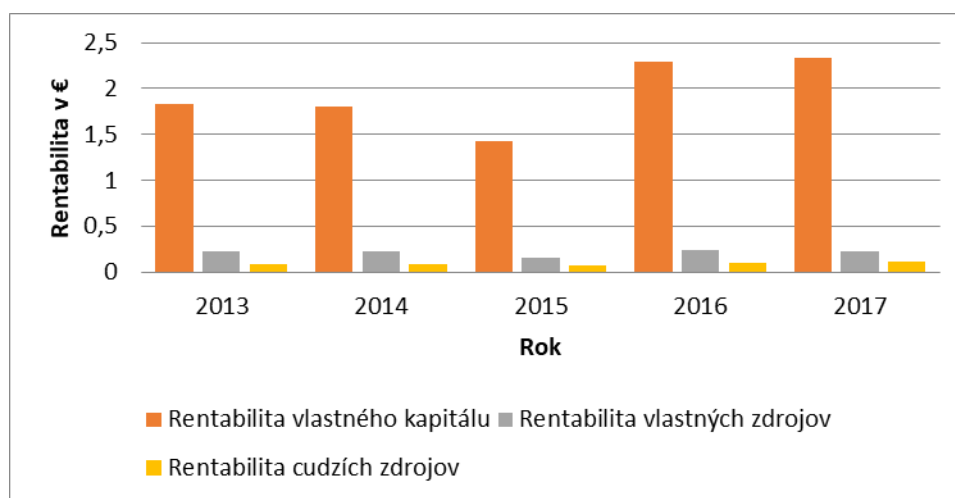
$RCZ = \text{zisk po zdanení} / \text{cudzí zdroje}$

- Rentabilita celkového vloženého kapitálu - patrí k najdôležitejším ukazovateľom, ktorý hodnotí podnikateľskú činnosť firiem. Ukazovateľ vyjadruje, s akou účinnosťou pôsobí celkový kapitál vložený do podniku, nezávisle na zdroji financovania (vlastných, cudzích, krátkodobých, dlhodobých). Vypočíta sa podľa vzorca:

$RCVK = \text{zisk po zdanení} / \text{celkový vložený kapitál} [1].$

Rentabilita vlastného kapitálu predstavuje výnosnosť kapitálu vloženého vlastníkom (základné imanie) do spoločnosti. Vyjadruje koľko eur zisku dosiahol podnik z 1€ vloženého kapitálu. To znamená, že spoločnosť v roku 2017 mala 2€ za každé investované euro, čo znamená nárast výnosnosti oproti roku 2015, kde môžeme vidieť mierny pokles čísla na 1,5€.

Rentabilita vlastných zdrojov vyjadruje koľko € zisku podnik dosiahol z 1€ vlastných zdrojov. Z tabuľky je zrejmé, že hodnoty sa príliš nemenia a ostávajú na hranici 0,2 okrem roku 2015, kde zas zaznamenávame pokles rentability.

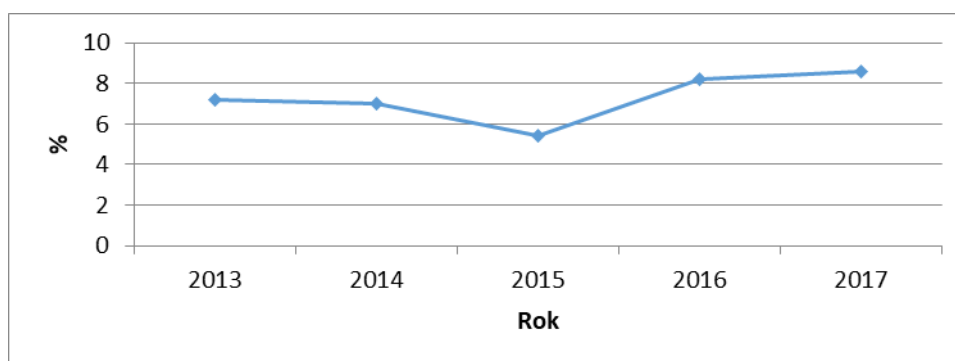

Obrázok 1 Vývoj rentability spoločnosti DHL v rokoch 2013-2017
Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Rentabilita cudzích zdrojov meria, koľko € zisku podnik dosiahol z 1€ cudzích zdrojov. V tabuľke vidíme, že podnik najväčší zisk získal v roku 2017.

Ukazovateľ celkového vloženého kapitálu predstavuje pomer zisku pred zdanením s celkovými aktívami investovanými do podnikania. Ukazovateľ sa používa na kompletné zhodnotenie zárobkovej schopnosti podniku. Závisí od efektívneho využívania kapitálu. Celkový kapitál tvorí časť vlastného a časť cudzieho kapitálu. Čím je výsledok väčší, tým je pozitívnejšia výnosnosť kapitálu, v opačnom prípade sa podnik zadlžuje, klesá hodnota vlastného kapitálu.

120

Obrázok 2 Vývoj celkového vloženého kapitálu v % v rokoch 2013-2017
Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Rentabilita celkového vloženého kapitálu sa pohybuje od 5-9% v rokoch 2013-2017. Najvyššie hodnoty spoločnosť DHL dosiahla v roku 2017 a naopak najnižšie hodnoty v roku 2015.

Ukazovatele likvidity

Likvidita je nevyhnutnou podmienkou pre dlhodobú existenciu podniku. K tomu aby bol podnik likvidný, musí mať viazané určité prostriedky v obežných aktívach, zásobách, pohľadávkach a na účte. Existuje vzájomná podmienenosť likvidity a solventnosti. Solventnosť je schopnosť podniku hrať včas všetky záväzky. Likvidita je zas schopnosť podniku premeniť svoje aktíva na peňažné prostriedky a tým kryť v čas svoje záväzky.

Celková likvidita – vyjadruje, koľkokrát pokrývajú obežné aktíva krátkodobé záväzky. Znamená to, koľkokrát je podnik schopný uspokojiť svojich veriteľov. Optimálna veľkosť ukazovateľa podľa doporučených stratégií je od 1,5-2,5.

$$CL = \text{obežné aktíva} - \text{zásoby} / \text{krátkodobé záväzky}$$

Bežná likvidita – je konštruovaná v snahe vylúčiť najmä likvidnú časť obežných aktív – zásoby (suroviny, materiál polotovary, nedokončenú výrobu a hotové výrobky) z ukazovateľa bežnej likvidity. Optimálna výška ukazovateľa je v tomto prípade 0,7-1,0.

$$BL = \text{Obežné aktíva} + \text{pohľadavky} / \text{krátkodobé záväzky}$$

Okamžitá likvidita – Je to najprísnejší ukazovateľ likvidity, ktorý meria podniku hradiť práve splatné dlhy. Do čitateľa sa dosadzujú peniaze (v hotovosti a na bežných účtoch) a ich ekvivalenty (krátkodobé cenné papiere, splatné dlhy a šeky). Likvidita je zaistená pri hodnote ukazovateľa aspoň 0,2.

$$OL = \text{peňažné prostriedky} + \text{ekvivalenty} / \text{krátkodobé záväzky}$$

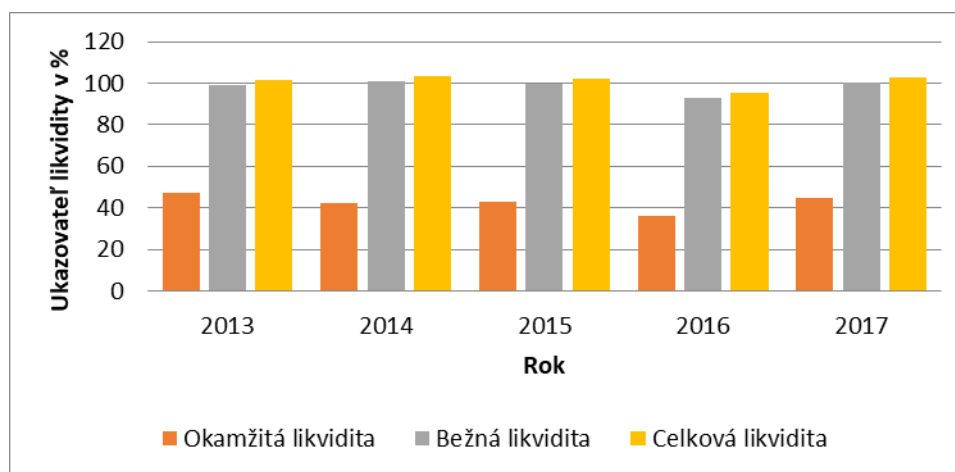
V tabuľke 2 je solventnosť, resp. schopnosť podniku získavať prostriedky na úhradu svojich záväzkov znázornená ukazovateľmi okamžitej, bežnej a celkovej likvidity v rokoch 2013-2017.

Tabuľka 2 Vývoj likvidity v rokoch 2013-2017

Ukazovatele likvidity (%)	2013	2014	2015	2016	2017
Okamžitá likvidita	47	42	43	36	45
Bežná likvidita	98,8	101,1	100	93,1	100,2
Celková likvidita	101,7	103,5	102,1	95,4	102,5

Zdroj: vlastné - spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Ukazovateľ okamžitej likvidity vyjadruje okamžitú schopnosť firmy splácať krátkodobé záväzky finančným majetkom s okamžitou splatnosťou. Optimálna hodnota je 90-100%. Podnik v rokoch 2013-2017 nízku likviditu v rozmedzí 36-47, čo znamená, že podnik nie je schopný hneď hradiť svoje záväzky.

Obrázok 3 Ukazovatele likvidity v rokoch 2013-2017

Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Ukazovateľ bežnej likvidity vyjadruje pomer obežných aktív bez zásob ku krátkodobým záväzkom. Za optimálne hodnoty možno považovať tie, ktoré sa pohybujú v rozpätí 100-150%. Hodnoty likvidity sa pohybujú na hranici optimálneho minima, čo vôbec nemusí znamenať, že podnik neprosperuje.

Z pohľadu manažmentu sú výhodné nižšie hodnoty, pretože značí vyššiu výnosnosť vložených prostriedkov. Najvyššiu hodnotu podnik dosahoval v rok 2014 s hodnotou 101,1%.

Celková likvidita je klasickým ukazovateľom platobnej schopnosti podniku. Pri celkovej likvidite zohľadňujeme celkové aktíva, preto vierohodnosť závisí od štruktúry. Údaje môžu skresľovať nepotrebné zásoby a nedobytné pohľadávky. Hodnota pomeru menšia ako 100% hovorí o nelikvidnosti podniku. Za optimálne hodnoty ukazovateľa považujeme hodnoty pohybujúce sa v rozpätí v % od 150-200%. Čo pre spoločnosť DHL znamená, že podnik je pod priemerom likvidity.

Ukazovatele zadlženosti

Udáva vzťah medzi cudzími a vlastnými zdrojmi financovania podniku, meria rozsah, v akom podnik používa k financovaniu dlhy. Pojem zadlženosť nie je len negatívnou charakteristikou podniku, pretože jej rast môže prispieť k celkovej rentabilite a tým i k vyššej tržnej hodnote, avšak súčasne zvyšuje riziko finančnej nestability. K analýze slúžia tieto ukazovatele:

Celková zadlženosť – vyjadruje percentuálny podiel cudzích zdrojov na majetku podniku. Čím je vyšší podiel vlastného kapitálu, tým je väčšia bezpečnostná rezerva na straty veriteľom v prípade likvidácie. Preto veritelia preferujú nízky ukazovateľ zadlženosti. Ak bude výsledok ukazovateľov vyšší, pre spoločnosť bude obťažne získať dodatočné zdroje bez toho, aby najprv nezvýšil vlastný kapitál, pretože veritelia sa budú zdráhať požičiavať ďalšie peniaze.

$$CZ = \text{cudzie zdroje} / \text{celkový majetok} \times 100$$

Vyjadruje percentuálny podiel cudzích zdrojov na majetku podniku:

- Do 30% - nízka zadlženosť;
- Od 31-50% - stredná zadlženosť;
- Od 51- 70% - vysoká zadlženosť;
- Nad 70% - riziková zadlženosť.

122

Miera samostatnosti podniku – je doplnkom k ukazovateľu celkovej zadlženosti. Vyjadruje finančnú nezávislosť podniku.

$$MSP = \text{vlastný kapitál} / \text{celkové majetok podniku} \times 100$$

Ukazovateľ úverovej zadlženosti – je to miera zadlženosti a má rovnakú vypovedaciu schopnosť ako celková zadlženosť. Oba rastú s tým, ako rastie proporcia dlhov vo finančnej štruktúre podniku. Celková zadlženosť rastie lineárne (až do 100%), zatiaľ čo koeficient zadlženosti rastie exponenciálne až do nekonečna.

$$ÚÚZ = \text{úvery} / \text{celkový majetok podniku} \times 100$$

Ukazovateľ úrokového zaťaženia – vyjadruje, koľko percent zisku použijeme na zaplatenie úrokov. Pokiaľ sa ukazovateľ rovná 1, znamená to, že na zaplatenie úrokov je treba celý zisk a pre akcionárov nezostane nič. Predpokladá sa, že na krytie úrokov ziskami stačí trikrát a šesťkrát väčšia hodnota ako 1.

$$ÚKZ = \text{EBIT} / \text{úroky}$$

Pomocou ukazovateľov zadlženosti možno nadobudnúť obraz o štruktúre finančných zdrojov podniku. Vysoký podiel vlastných zdrojov robí podnik stabilným, nezávislým, pri ich úzkom podiele je podnik labilný, výkyvy na trhu a zneistenie veriteľov môže mať vážne dôsledky.

Celkovú zadlženosť (ukazovateľ veriteľského rizika) vyjadruje podiel celkových dlhov k celkovému majetku. Čím je ukazovateľ veriteľského rizika vyšší, tým nižšie sa javí jeho finančná stabilita. Zlaté bilančné pravidlo hovorí, že hladina ukazovateľa by mala dosahovať nižšiu hodnotu ako 50%, avšak za krajnú hodnotu v niektorých ekonomikách sa považuje hodnota 70 až 80%.

Tabuľka 3 Ukazovatele zadlženosti v rokoch 2013-2017

Ukazovatele zadlženosti (%)	2013	2014	2015	2016	2017
Miera samostatnosti podniku	28,3	25,9	29,8	29,6	33,3
Ukazovateľ úverovej zadlženosti	16,7	14	13,7	15,8	15,6
Ukazovateľ úrokového zaťaženia	6,9	7,9	4,2	4,7	5,3
Celková zadlženosť	71,7	74,1	70,2	70,4	66,7

Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Pokiaľ je podnik schopný vyprodukovať z celkového investovaného kapitálu vyššiu výnosnosť ako je výška úrokov za použitý cudzí kapitál, vtedy je pre vlastníkov vysoká úroveň tohto ukazovateľa celkom priaznivým javom. To znamená, že je ešte primerane zadlžený, kde vidíme v grafe, že najnižšiu zadlženosť predstavuje v roku 2017 s hodnotou 66,7% na nízku hodnotu úrokov. Avšak najvyššiu hodnotu zadlženosti vykazuje rok 2014 s číslom 74,1%, čo už je na krajnú hodnotu zadlženosti.

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity informujú o účinnosti využívania majetku, teda patria medzi ukazovatele účinnosti (viazanosti), umožňujú analyzovať, ako účinne podnik využíva svoj majetok. Podnik by sa mal snažiť o racionálne využívanie majetku, pretože ak je majetku preveľa, sú s tým spojené nadpriemerné náklady, pretože o majetok sa treba starať, udržiavať a tým klesá zisk. Na druhej strane, ak je majetku málo ide tiež o negatívny jav, pretože málo zásob znamená pokles výroby a tým aj pokles tržieb. Najčastejšie sa sleduje obrat zásob, obrat pohľadávok a obrat stálych aktív, najmä hmotného investičného majetku.

Tabuľka 4 Ukazovatele aktivity v rokoch 2013-2017

Ukazovatele aktivity	2013	2014	2015	2016	2017
Doba obratu pohľadávok	46,79	50,44	47,41	50,71	49,63
Počet obrátok pohľadávok	7,81	7,23	7,69	7,19	7,36
Obrat aktív	1,61	1,59	1,63	1,55	1,62

Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Doba obratu pohľadávok vyjadruje priemernú dobu, ktorú musí podnik čakať na úhradu svojich pohľadávok od momentu realizácie, fakturácie až po inkaso platby. Doba obratu pohľadávok by mala byť čo najkratšia, nakoľko, v opačnom prípade vzniká väčšia potreba zdrojov na jej krytie, resp. zvýšenie finančných nákladov. V rokoch 2013-2017 vychádza priemerný obrat pohľadávok 49 dní. Počet obrátok pohľadávok udáva, koľkokrát dôjde za určité obdobie k inkasu pohľadávok. Ideálne pre podnik je, ak hodnota ukazovateľa rastie. V porovnávaných rokoch 2013-2017 vychádza, že pohľadávky boli uhradené v priemere 7-krát. Obrat aktív je komplexným ukazovateľom merania efektívnosti celkových aktív. Udáva koľkokrát sa celkové aktíva obrátia za rok. Obrat aktív by mal byť minimálne na úrovni hodnoty 1. Z tabuľky 7 je zrejme, že v daných rokoch 2013-2017 hodnoty presiahli minimálnu hodnotu 1, čo znamená, že obrat je efektívny.

Ukazovatele peňažných tokov – CASH FLOW

Jej cieľom je pomerovať a analyzovať postavenie finančných tokov vo finančnej situácii podniku. Z výročných správ som mala k dispozícii výkaz Cash Flow, na základe ktorého sa dal ľahko vypočítať rozdiel medzi počiatočnými a koncovými hodnotami Cash Flow, ktorého výsledkom je buď zisk alebo strata.

Tabuľka 5 Ukazovatele Cash Flow v rokoch 2013-2017

Ukazovatele Cash Flow	2013	2014	2015	2016	2017
Začiatkový stav peňažných prostriedkov	2 400	3 414	2 978	3 608	3 107
Konečný zostatok peňažných prostriedkov	3 417	2 978	3 608	3 107	3 135
Výsledný Cash Flow	1 017	-436	630	-501	35

Zdroj: vlastné spracovanie podľa [2, 3, 4, 5]

Z grafu je evidentné, že najväčšia hodnota Cash Flow bola za rok 2013 a to zisk v hodnote 1, 017 miliárd Eur. Naopak najväčšiu stratu predstavuje rok 2016, kde sa podnik dostal do mínusu a to 501 miliónov Eur.

4. SWOT ANALÝZA SPOLOČNOSTI DHL

SWOT analýza je základným nástrojom, ktorý sa používa na vyhodnotenie súčasného stavu a rýchle spracovanie prehľadu o strategickej situácii podniku. Zároveň načrtáva možné alternatívy budúceho vývoja, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Cieľom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého podnikateľského zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované trhom.

Silné stránky

Spoločnosť DHL má sieť viac ako 220 krajín, čím sa stáva najväčšou nákladnou spoločnosťou vo svete. V roku 2016 bola zaradená medzi 77 najlepších svetových značiek podľa spoločnosti Interbrand.

Za silnú stránku sa môže považovať rozsah služieb, ktoré poskytuje od obstarávania, skladovania, balenie či prepravu od obyčajného nákladu po nebezpečný a rýchlokazaciaci sa náklad v rôznych priemyselných odvetviach. Garantuje bezpečnosť pri preprave poistením a colným vybavením. Snažia sa o minimalizovaní nákladov prepravy spojením viacero druhov prepráv, ktorým je letecká, námorná, cestná a železničná doprava.

Ďalšou silnou stránkou je dobrá znalosť trhu, čo umožňuje poskytovať poradenstvo v oblasti logistiky a pri riešení dodávateľských reťazcov, kde sa zameriavajú na hľadanie nových spôsobov znižovania nákladov a neefektívnosti, zlepšovanie služieb, sprehľadňovanie procesov, zvyšovanie presnosti dodávok a zjednodušovanie najzložitejších a najrozsiahlejších dodávateľských reťazcov.

Spoločnosť sa snaží neustále inovovať svoje technológie, preto investovala na vývoj drónov na dodávky tovaru a riadenie logistiky do rozvojových krajín ako India prílišne 16,3 milióna dolárov. Využívajú potenciál v spolupráci so zákazníkmi aby znižovali emisie CO2 prostredníctvom vozidiel s alternatívnym pohonom či energeticky úspornými skladmi a optimalizovaní prepravných trás.

Slabé stránky

Na druhej strane sa spoločnosť snaží bojovať s malými i veľkými konkurentmi, ktoré poskytujú homogénne produkty a služby. Aby prosperovala, vyžaduje si to rozsiahle investície, pričom návratnosť nebude okamžitá. Preto do značnej miery je závislá od spolupráce miestnych súkromných firiem, ktoré majú priamy vplyv na ekonomický vývoj spoločnosti. DHL musí pracovať podľa regulačných noriem a miestneho orgánu. Predpisy v mieste zdroja a miesta určenia môžu byť odlišné, a preto sa môže podnikat ťažšie v tých oblastiach. Popularitu a reputáciu značky DHL ovplyvňuje aj slabý marketing v porovnaní s konkurenciou ako Fedexom alebo UPS, pretože sa im nechce investovať toľko peňazí do reklamných aktivít a značkových aktivít.

Príležitosti

DHL si vybrala takmer všetky rozvíjajúce sa trhy, pretože chce sa rozšíriť, aby využila potenciál na takýchto trhoch. Musia sa sústrediť na svoj medzinárodný dodávateľský reťazec orientovaný na

zákazníkov. Poskytuje outsourcing pre iné logistické a kurierské spoločnosti a poradenstvo v oblasti riadenia a komunikácie v odvetví.

Veľkú perspektívu predstavuje elektronické nakupovanie služieb na internete. E-commerce sa považuje za budúcnosť nakupovania, a preto je pre DHL dôležité, aby bola prítomná aj na tejto platforme.

Hrozby

Fedex a UPS sú hlavnými konkurentmi spoločnosti DHL a tvrdo konkurujú na všetkých trhoch s rovnakými službami. Rôzne miestne firmy predstavujú tiež hrozbu pre DHL na svojom území, ktoré sú schopné ponúknuť nižšie ceny za kvalitné poskytnutie služieb. Štát zavádza rôzne normy a poplatky, ktoré sťažujú bezproblémové fungovanie podniku.

Tradičné služby, ako sú listy a balíky, klesli v dôsledku príchodu technológie do vyspelých aj rozvíjajúcich sa ekonomík.

5. ZÁVER

V článku je analyzovaná efektívnosť spoločnosti DHL z finančného hľadiska. Konkrétne na základe finančnej analýzy pomocou pomerových ukazovateľov z výročných správ od roku 2013 – 2017, vypočítané ukazovatele rentability, likvidity, aktivity a zadlženosti aplikované na podnik.

Podľa použitých vzorov a teórie z ekonomickej literatúry sa zistilo, že spoločnosť DHL prosperuje pri investovaní svojho kapitálu, pričom zadlženosť podniku je vysoká. Ale to neznamená, že podnik je nelikvidný. V reálnej ekonomike neprichádza do úvahy, skutočnosť, že podnik by mal financovať svoje aktíva len z vlastných alebo len z cudzích zdrojov. Preto by najvyšší manažéri vedenia spoločnosti DHL mali hľadať optimálny vzťah medzi finančnými zdrojmi.

Tieto problémy môžu súvisieť s organizáciou podniku alebo riadením manažérov či vysokými nákladmi. V posledných rokoch sa spoločnosti darí napriek vysokej zadlženosti, na čo poukazujú výkazy CASH-FLOW.

Referencie

- [1] Bowersox, D. J., Closs, D. J. *Logistical management*. The Integrated Supply Chain
- [2] *Profil spoločnosti* [online]. 2008-12-01. Dostupné na internete: http://www.dhl.sk/sk/o_nas/profil_spolocnosti.html
- [3] DHL Express Slovakia, spol. s. r. o. *Výročná správa za rok 2015* [online]. Document Version 2015 Dostupné na internete: www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/attachment/5185034
- [4] Corporate Responsibility Report 2016. *Optimizing air transport efficiency* [online]. 2016 Dostupné na internete: <http://cr-report2016.dpdhl.com/environment-solutions/efficiency-management/air-transport>
- [5] *DHL Fleet Details and History*. [online]. 2018-04-23. Dostupné na internete: <https://www.planespotters.net/airline/DHL-Air>
- [6] Corporate Responsibility Report 2016. *More efficient road transport*. [online]. 2016. Dostupné na internete: <http://cr-report2016.dpdhl.com/environment-solutions/efficiency-management/road-transport>
- [7] *The Leading International Air Network*. [Online] 2018. Dostupné na internete: http://www.dhl.com/en/about_us/company_portrait/our_organization/aviation.html